

ІНВЕСТИЦІЙНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

ПОБОЧЕНКО Леся Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент,

Інститут міжнародних відносин Національного авіаційного університету

БОНДАРЕНКО Анастасія Вадимівна

студентка бакалаврату,

Інститут міжнародних відносин Національного авіаційного університету

У статті досліджено особливості інвестиційного співробітництва України з країнами Європейського Союзу в контексті світових інтеграційних процесів. Проаналізовано обсяги, структуру та динаміку інвестиційних потоків між Україною та Європейським Союзом та запропоновано шляхи підвищення захисту іноземних інвестицій в Україні для іноземних інвесторів з ЄС.

Ключові слова: прями іноземні інвестиції, іноземний інвестор, захист іноземних інвестицій, галузева структура ПІІ, інвестиційне співробітництво, інвестиційний клімат.

Постановка проблеми. В сучасних умовах розвитку світових інтеграційних процесів Європейський Союз є торговельним і впливовим партнером України. Стратегічною метою української зовнішньоекономічної політики є активне залучення країни до європейських інтеграційних процесів. Відносини ЄС та України характеризуються широким спектром зв'язків і передбачають торговельно-інвестиційне, регіональне співробітництво, надання технічної допомоги.

На сьогодні динамічно розвиваються традиційні форми міжнародних зв'язків – торгівля та інвестиційне співробітництво. ЄС – найважливіше джерело інвестицій, що приносять в економіку не лише фінансові ресурси, а й міжнародний досвід корпоративного управління, спонукають компанії до впровадження міжнародних стандартів якості, обліку тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняними вченими, які досліджували особливості співпраці України з Європейським Союзом є О.Білорус, В.Будкін, І.Бураковський, А.Гальчинський, Л.Кістерський, Д.Лук'яненко, З.Луцишин, В.Мищенко, О.Плотніков, І.Пузанов, О.Рогач, А.Румянцев, В.Сіденко, О.Сльозко, В.Степаненко, А.Філіпенко, С.Циганова, О.Шарова, О.Шнирков та ін.

Метою статті є дослідження інвестиційного співробітництва України з країнами Європейського Союзу в контексті світових інтеграційних процесів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Однією із визначних рис глобалізації кінця ХХ століття є потік приватного капіталу у формі прямих іноземних інвестицій. Прями іноземні інвестиції відіграють важливу роль у розвитку фінансового сектору і призводять до зростання продуктивності у вигляді нових інвестицій, кращих технологій, менеджменту підприємства і експортних ринків.

Забезпечення сприятливого інвестиційного клімату для розвитку двосторонніх економічних відносин між Україною та Європейським Союзом є питанням стратегічного значення, від реалізації якого залежить динаміка розвитку економічного співробітництва між країнами. А реальне поліпшення інвестиційного клімату в Україні – одне з основних очікувань бізнесу від підписання й виконання владою Угоди про асоціацію з Європейським Союзом.

В економіку України за весь період з початку інвестування станом на 1 квітня 2013 року було вкладено 55708,9 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу), що на 1,3% більше обсягів інвестицій на початок 2013 року, та в розрахунку на одну особу населення складає 1226,7 дол. США [10] (див. рис. 1).

У 2012 р. активність залучення в українську економіку іноземних інвестицій підвищилась порівняно з попереднім роком та іноземними інвесторами вкладено 6013,1 млн. дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу), що на 8,2% більше обсягів інвестицій на початок 2012 р., та в розрахунку на одну особу населення складає 1199,3 дол. США. На динаміку іноземного інвестування в Україну суттєвий негативний вплив мали зовнішні чинники, зокрема, уповільнення зростання світової економіки, та невизначеність у співпраці з МВФ з приводу продовження

кредитування. Водночас, головним чинником, що стримує надходження ПІІ в Україну, залишається несприятливий інвестиційний клімат.

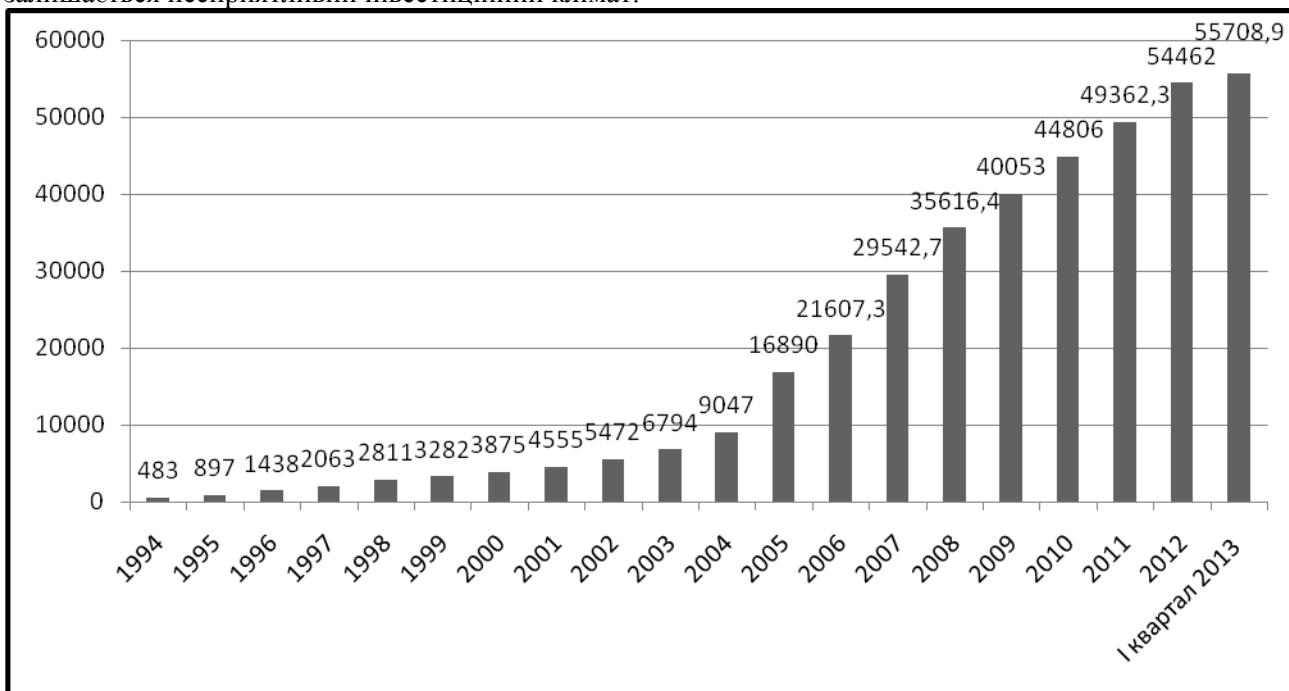

Рис. 1 Обсяги ПІІ в економіку України за 1995-2013 роки, наростаючим підсумком з початку інвестування, (млн. дол. США).

Україна, вступаючи у світові інтеграційні процеси взаємодії, приділяє значну увагу співробітництву з регіонами світу. Пріоритетним напрямком цього є співпраця з ЄС. Так, з країн ЄС станом на 01.01.2013 року внесено 42979,3 млн. дол. США інвестицій (78,9% загального обсягу акціонерного капіталу), із країн СНД – 4269,0 млн. дол. (7,8%), з інших країн світу – 7214,1 млн. дол. США (13,3%). Відмічають, що імпорт товарів з країн ЄС здійснює досить сильний вплив на рівень ПІІ в Україну з цього регіону. Реалізація потенціалу співробітництва України надасть можливість підвищити рівень спеціалізації і кооперації в науково-технічних і виробничих сферах різних областей економіки (див. рис. 2.), [10].

Приріст прямих іноземних інвестицій, здійснених країнами світу в українську економіку за період з 01.01.2012р. по 01.01.2013р. становить 4 128,5 млн. дол. США, в т.ч. з країн-членів Європейського Союзу – 2 647,5 млн. дол. США.

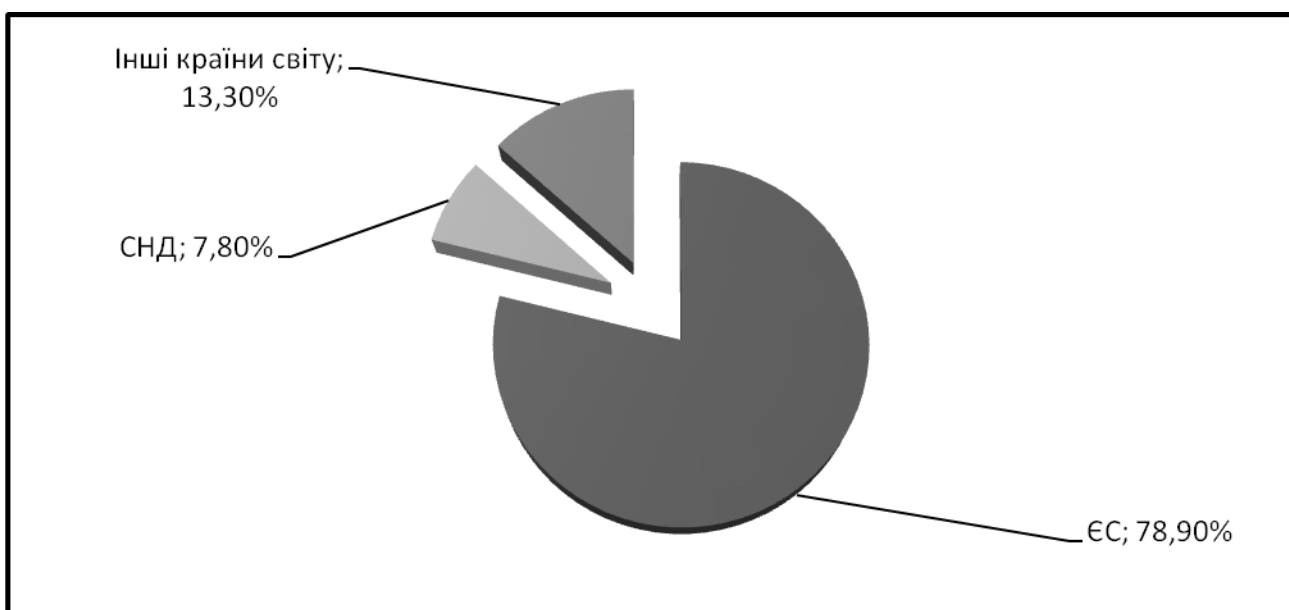
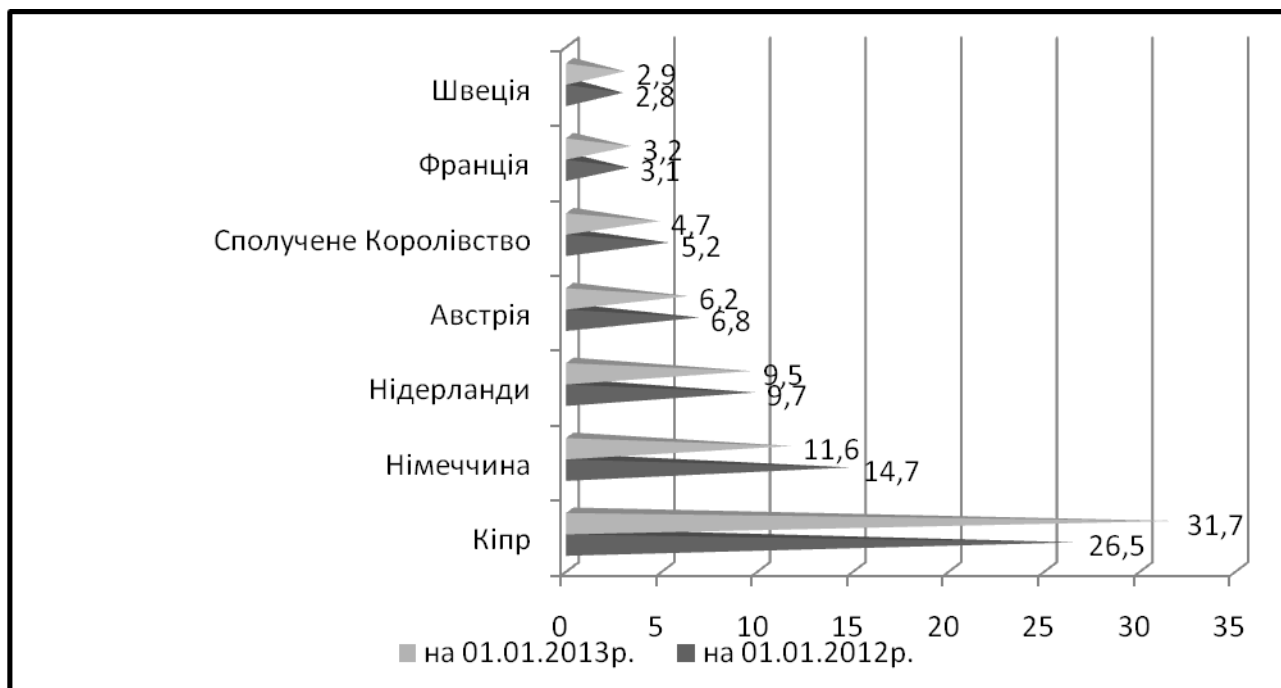

Рис. 2 Регіональний розподіл прямих інвестицій в Україну на 01.01.2013 року, (%).

Інвестиції надійшли зі 130 країн світу. До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає понад 82% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр, Німеччина, Нідерланди, Російська Федерація, Австрія, Велика Британія, Віргінські Острови (Брит.), Франція, Швеція та Швейцарія.

Аналіз прямих іноземних інвестицій за країнами походження до економіки України засвідчує доволі цікаву картину – основна частка інвестицій припадає на 10 країн, що свідчить про малу варіативність країн експортерів ПІІ до України [9].

Також, потрібно відмітити, що серед головних країн-інвесторів, які входять до 10 країн, сім, на які припадає майже 85,0% загального обсягу інвестицій з ЄС: Кіпр – 17275,1 млн. дол. США (40,2% загального обсягу інвестицій з країн ЄС), Німеччина – 6317,0 млн. дол. США (14,7%), Нідерланди – 5168,6 млн. дол. США (12,0%), Австрія – 3401,4 млн. дол. США (7,9%), Велика Британія – 2556,5 млн. дол. США (5,9%), Франція – 1765,3 млн. дол. США (4,1%) та Швеція – 1600,1 млн. дол. США (2,9%), (див. рис. 3.), [10].

Рис. 3 Розподіл прямих інвестицій в Україну з ЄС за основними країнами-інвесторами на 01.01.2012 та 01.01.2013 роки, (%).

Кіпр, Німеччина, Нідерланди та Австрія є не лише найбільшими інвесторами серед країн ЄС, але входять і до десяти країн світу, що здійснюють найбільші за обсягами інвестиції в Україну, відповідно займають перше, друге, третє та п'яте місця.

Найбільший приріст прямих іноземних інвестицій в економіку України із країн ЄС за період з 01.01.2012 по 01.01.2013 року становить: 3 919,9 млн. дол. США з Кіпру; 270,6 млн. дол. США із Нідерландів; 63,6 млн. дол. США з Люксембургу.

Лідер серед країн інвесторів протягом всього досліджуваного періоду як в Україну загалом, так і серед країн ЄС є Кіпр, інвестиції від якого збільшились з 9914,6 млн. дол. у 2010 р. до 17275,1 млн. дол. в 2012 р. Значні обсяги інвестицій Німеччини, Австрії, Нідерландів у 2012 р. та в інших роках пояснюється тісними торговельними і технологічними зв'язками [10].

Так як, Кіпр посідає перше місце як в інвестуванні до України, так і в інвестуванні України за кордон корисно буде дослідити взаємні інвестиції між Україною та Кіпром (див. рис. 4.).

Так, потік інвестицій з Кіпру до України у 2010 р. становив 9914,6 млн. дол., а інвестування України до економіки Кіпру – 6342,5 млн. дол. США, у 2011 р. ці показники відповідно становили 12645,5 млн. дол. США і 6342,1 млн. дол., у 2012 – 17275,1 млн. дол. США і 5 810,5 млн. дол., тобто потоки ПІІ практично однакові. При співвідношенні експорту-імпорту інвестицій Кіпру за 2010-2011 рр. та 2011-2012 рр., яке відповідно становить 1:0,56 та 1:0,43 виявляємо, що відбувається деяке дублювання ПІІ, тобто вивіз капіталу з України з метою подальшого «іноземного» інвестування [62].

Уважно розглядаючи вище перераховані дані дозволяє встановити припущення про схильність «інвесторів» до фінансових зловживань і відмивання коштів.

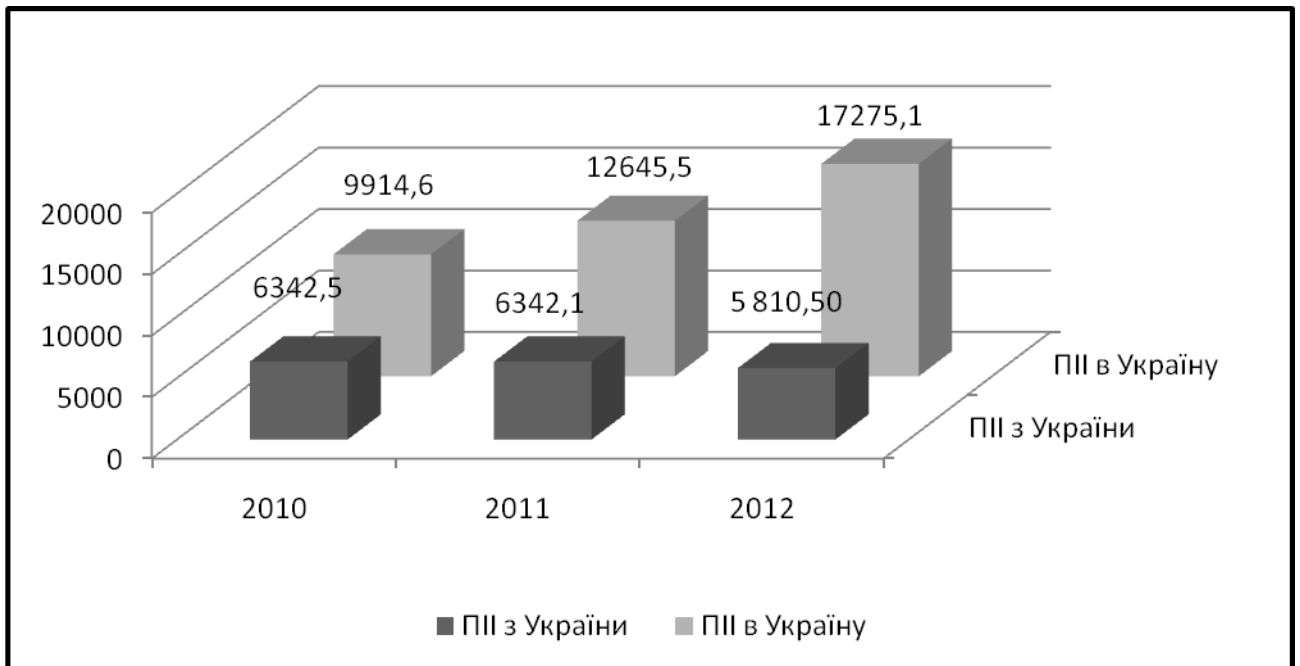

Рис. 4 Динаміка обсягів ПІІ між Україною та Кіпром, (млн. дол. США).

Другим стратегічно важливим для України інвестором є Німеччина, інвестиції якої займали друге місце (частка 14,7 % і 11,6 % відповідно в 2011 та 2012 роках). Зменшення частки Німеччини пояснюється загальносвітовими тенденціями, пов'язаними зі світовою фінансовою кризою. Інвестиції всіх інших країн скоротилися в 2011 році, по відношенню 2010 року, але незначно.

Високий ступінь інвестування з таких країн як Великобританія (4,7%) та Нідерланди (9,5%) пояснюється суттєвими пільгами для зареєстрованих у них іноземних компаній, а значить, їм теж притаманні певні елементи офшорності, проте неспівставними з Кіпром. Збільшення частки Франції (3,2%) - однієї з пріоритетних галузей для неї є харчова промисловість, яка буде добре існувати в будь-яких умовах (див. рис. 3.). Незадовільна диверсифікація джерел залучення прямих іноземних інвестицій в Україну по країнах-інвесторах може бути ризиком залежності економіки України від політики кількох країн – основних інвесторів.

Значні обсяги прямих інвестицій з країн ЄС зосереджено на підприємствах промисловості (33,9%). У фінансових установах акумульовано 29,6% прямих інвестицій, в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям, – 16,1% та у підприємствах торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – 10,1%, (рис. 5):

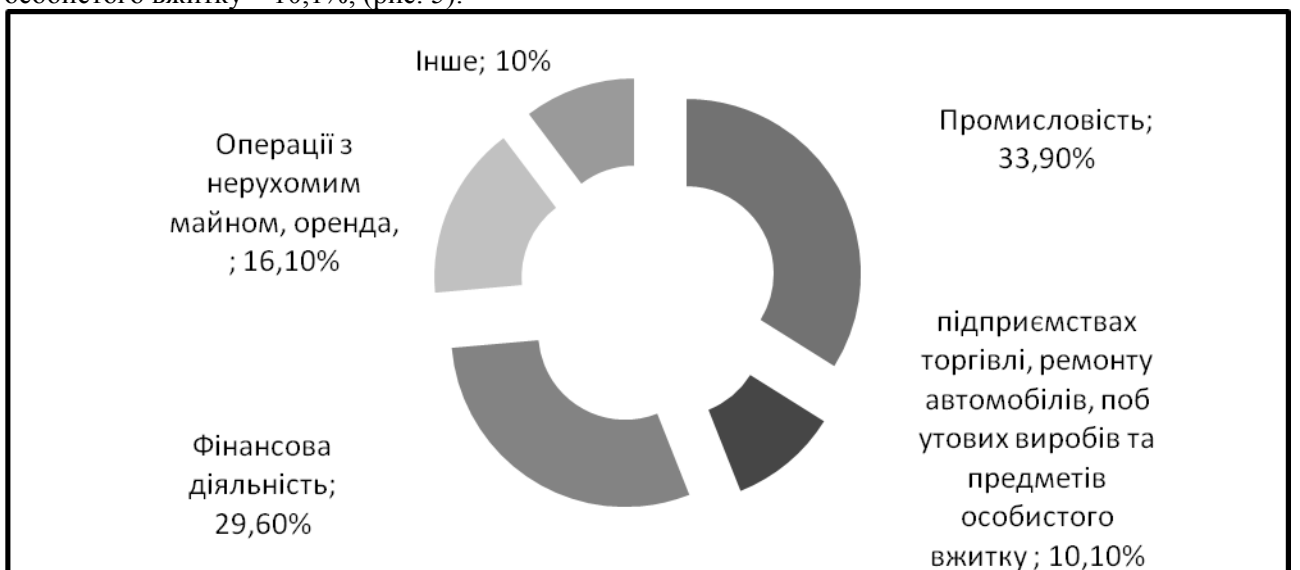

Рис. 5 Розподіл ПІІ в економіку України з ЄС за основними видами економічної

діяльності на 01.01.2013 року, (%).

Так, інвесторами з Кіпру в підприємства промисловості інвестовано 4889,9 млн. дол. США (28,3% загального обсягу інвестицій з країни), у фінансові установи – 4508,0 млн. дол. США (26,1%), в організації, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям, – 4478,0 млн. дол. США (25,9%). З Німеччини та Нідерландів до підприємств промисловості надійшло 5381,2 млн. дол. США (85,2%) та 1960,2 млн. дол. США (37,9%) відповідно. Інвесторами з Австрії та Франції найбільше інвестицій внесено у фінансові установи – 2487,8 млн. дол. США (73,1%) та 1231,4 млн. дол. США (69,8%) відповідно. З Великої Британії в організації, які здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям, інвестовано 745,4 млн. дол. США (29,2%), у підприємства торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – 580,4 млн. дол. США (22,7%), підприємства промисловості – 373,6 млн. дол. США (14,6%), а також у фінансові установи – 340,0 млн. дол. США (13,3%)[9].

Статистичний аналіз галузевої структури ПІІ в економіку України з ЄС підтверджує припущення, що метою інвестування для багатьох іноземних інвесторів поки що є використання українського ринку для отримання швидкого прибутку. Про це свідчить відносно висока частка фінансової діяльності (29,6 %) та внутрішньої торгівлі (10,1%), адже ці галузі, не зв'язуючи коштів компанії, дозволяють отримувати прибутки за рахунок швидкого обігу. У цей час ПІІ в сільське господарство (найменш перспективну щодо швидкого прибутку складову частину харчової промисловості) не поступали.

Таким чином, аналіз галузевої структури ПІІ в економіку України з ЄС дозволяє зробити висновок, що хоч структура іноземних інвестицій поки що недосконала і відповідає більше інтересам отримання іноземними інвесторами швидкого прибутку, аніж стратегічним інтересам України, однак у структурі прямих інвестицій спостерігаються досить позитивні тенденції, які свідчать на користь можливості певного остаточного узгодження інтересів інвесторів і національної економіки. Одночасно спостерігається хоч і незначне, але зростання обсягів ПІІ у металообробці і секторі транспорту та зв'язку – у стратегічних галузях для економіки України.

При співставленні обсягів інвестування до України та обсягів інвестування України до інших країн, можна виявити значну різницю між ними. Так, обсяг ПІІ до України у 2001 р. сягнув 4406,20 млн. дол. США, а ПІІ з України – лише 157,5 млн. дол. США, тобто в 27 разів більше; у 2005 р. відповідні показники були на рівні 9047 млн. дол. США і 198,6 млн. дол. США, тобто більш ніж у 45 разів; у 2008 р. – 29542,7 млн. дол. США та 6196,6 млн. дол. США, що лише у 4 рази більше і таке скорочення пояснюється сповільненням інвестування на глобальному рівні у зв'язку з кризовими тенденціями у світі [8].

На 2012 рік обсяг ПІІ до України визначив місце на позначці 54462,4 млн. дол. США, а обсяг ПІІ з економіки України до інших країн – відповідно на 6481,9 млн. дол. США. У даному випадку іноземне інвестування до економіки країни перевищує обсяг ПІІ із України приблизно у 8 разів, що хоч і не досягає кризового співвідношення, але все одно даний показник вищий аналогічного у 2008 р. (рис.6.):

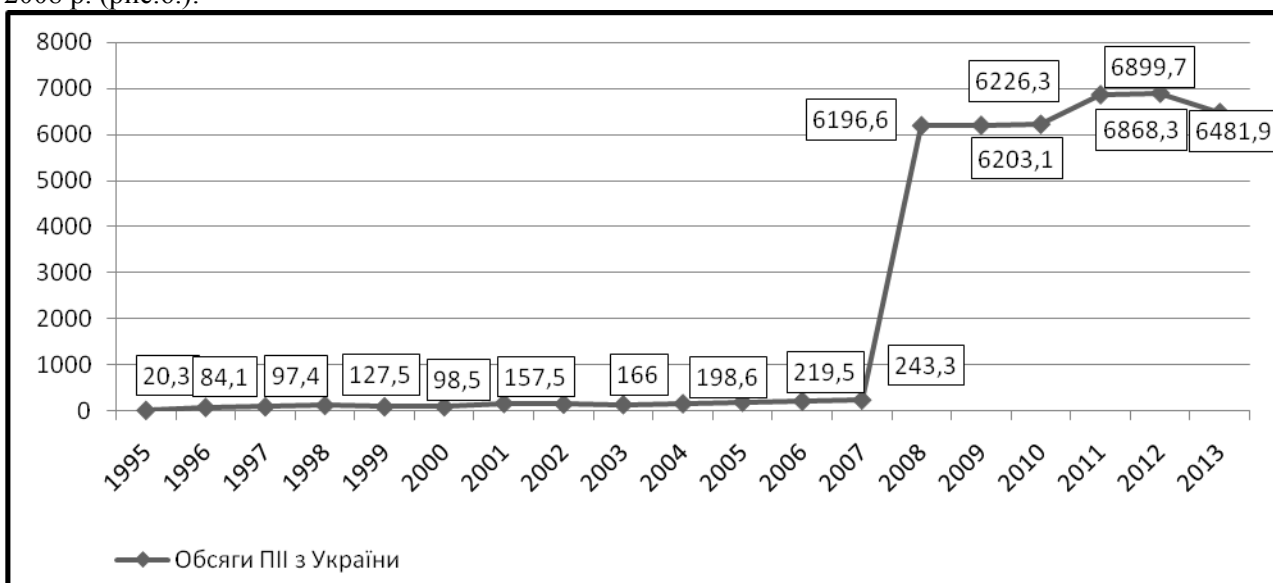

Рис. 6. Обсяги та динаміка ПІІ з України за період 1995-2012 рр., (млн. дол. США).

Однак це явище є двояким, адже зменшення співвідношення інвестицій в обох напрямках, може свідчити про розвиток вітчизняної економіки, яка набирає обертів і починає себе проявляти у зовнішній інвестиційній діяльності; з іншого боку, це може бути свідченням зниження інвестиційної привабливості України.

Що ж стосується, надходжень прямих інвестицій з України до країн-членів ЄС, то їх загальний обсяг станом на 01.01.2013р. становить 6 481,9 млн. дол. США, в т.ч. до країн-членів Європейського Союзу 5 992,9 млн. дол. США, що складає 92,5 % від загального обсягу українських інвестицій, залучених до країн світу.

Дослідження інвестування України до економік країн ЄС дозволяє виявити, що основними імпортерами українських інвестицій є: Кіпр, Польща та Латвія. В даному випадку знову спостерігається значна частка інвестицій до Кіпру (табл. 1):

Таблиця 1

ПП з економіки України до країн ЄС, (млн. дол. США)

Країна	2009	2010	2011	2012
Кіпр	5778,5	6342,5	6342,1	5 810,5
Латвія	31,9	87,9	80,4	95,5
Польща	49,4	49,1	48,2	54,2

Основні країни-інвестування: Кіпр – 5 810,5 млн. дол. США (89,6 % від загального обсягу українських інвестицій або 97,0 % від обсягу українських інвестицій до країн ЄС); Латвія – 95,5 млн. дол. США (1,5 % або 1,6 % відповідно); Польща – 54,2 млн. дол. США (0,8 % та 0,9 % відповідно).

Обсяг прямих інвестицій (акціонерного капіталу) з України в економіці країн ЄС на 31.12.2012 складав 6046,0 млн. дол. США, або 93,3% загального обсягу інвестицій з України (на 01.01.2012 – 6518,3 млн. дол. США, або 94,5%).

Найбільші обсяги інвестицій на 31.12.2012 спрямовано до Кіпру – 5810,5 млн. дол. США (96,1% загального обсягу інвестицій в країни ЄС). Друге та третє місця за обсягами інвестицій посідають Латвія та Польща, в економіку яких з України надійшло відповідно 95,5 млн. дол. США та 54,2 млн. дол. США [10].

Переважна частка українських інвестицій до Кіпру здійснена резидентами, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям, до Латвії – установами фінансової діяльності, до Польщі – підприємствами торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку.

На сьогодні Європейський Союз є одним з найбільших іноземних інвесторів України. Незважаючи на те, що Україна нагально потребує іноземних інвестицій, для них існують серйозні перешкоди, включаючи нестабільне та непередбачуване законодавство, відсутність незалежної судової влади (зловживання судів), корпоративне рейдерство, переслідування з боку податкових органів, недоліки в імплементації законів, затримки і непрозорість у поверненні ПДВ, корупція та низький рівень захисту прав власності.

Обидві сторони погоджуються з тим, що необхідно докласти більше зусиль для покращення ситуації, і тому вирішили створити Діалог з питань бізнес клімату, який був започаткований на саміті ЄС-Україна 25 лютого 2013 року [1].

На сьогодні в Україні створене розвинене правове поле для інвестування. Законодавство України передбачає необхідні гарантії діяльності для інвесторів.

На території України до іноземних інвесторів застосовується національний режим інвестиційної діяльності, тобто надано рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами. Іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації.

У випадку припинення інвестиційної діяльності іноземному інвестору гарантується повернення його інвестиції в натуральній формі або у валюті інвестування без сплати мита, а також доходів від інвестицій у грошовій або товарній формі. Держава також гарантує безперешкодний і негайний переказ за кордон прибутків і інших коштів в іноземній валюті, одержаних на законних підставах унаслідок здійснення іноземних інвестицій.

Для підвищення захисту іноземних інвестицій Законом України від 16.03.2000 № 1547 ратифікована Вашингтонська Конвенція 1965 року про порядок вирішення інвестиційних спорів

між державами та іноземними особами. Підписано та ратифіковано Верховною Радою України міжурядові угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій з більше ніж 70 країнами світу.

Для сприяння іноземним інвесторам у питаннях взаємодії з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування утворено Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України.

Визначені Указом Президента України від 08.09.2010 № 895/2010 національні проекти відповідно до пріоритетних напрямів соціально-економічного та культурного розвитку, підтриманих Комітетом з економічних реформ:

1. «Нова енергія» (проекти, що передбачають використання альтернативних джерел енергії або диверсифікацію постачання енергоносіїв в Україну).

2. «Нова якість життя» (проекти, спрямовані на розв'язання проблеми забезпечення громадян доступним житлом, створення умов для здобуття громадянами якісної освіти, поліпшення медичного обслуговування, забезпечення безпечного для життя і здоров'я довкілля).

3. «Нова інфраструктура» (проекти, спрямовані на підвищення ефективності використання транзитного потенціалу України).

4. «Олімпійська надія - 2022» (проекти, спрямовані на підтримку олімпійського руху в Україні, розвитку спорту вищих досягнень).

Усунуто адміністративний бар'єр для входження іноземного капіталу в Україну щодо обов'язковості реєстрації іноземних інвестицій, який був запроваджений наприкінці 2009 року.

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання іноземних інвестицій та кредитування» від 27.04.2010 № 2155 знято обов'язковість реєстрації іноземної інвестиції та необхідність реєстрації інвестиції за двома різними процедурами.

З 1 січня 2012 року набрав чинності Закон України № 2623 «Про підготовку та реалізацію інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна». Цей Закон визначає правові та організаційні засади відносин, пов'язаних з підготовкою та реалізацією інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна» [1].

Прийнято Закон України № 2404-VI від 01.07.2010 «Про державно-приватне партнерство», що визначає правові, економічні та організаційні засади реалізації державно-приватного партнерства в Україні, зокрема для регулювання відносин, які виникають при реалізації проектів у окремих сферах економічної діяльності. Закон визначає основною ознакою державно-приватного партнерства забезпечення вищих техніко-економічних показників ефективності діяльності, ніж при здійсненні такої діяльності державним партнером без залучення приватного.

Також, ознаками державно-приватного партнерства є довготривалість взаємовідносин (від 5 до 50 років), передача приватному партнеру частини ризиків, внесення приватних інвестицій, незмінність терміну дії договору цільового призначення та форми власності об'єкта ДПП.

З метою сприяння залученню й ефективному використанню вітчизняних та іноземних інвестицій для забезпечення розвитку економіки України, прискорення її інтеграції в європейську і світову економічні системи, забезпечення права приватної власності і права на підприємницьку діяльність утворено Раду вітчизняних та іноземних інвесторів при Президенті України. Очолив зазначену Раду Президент України.

Прийнято Закон України № 2880-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гарантування прав концесіонерів». Законом вносяться зміни до Земельного кодексу України та до Закону України «Про концесії» з метою посилення державних гарантій прав концесіонерів, що повинно створити сприятливі умови для об'єднання інтересів держави та бізнесу при укладанні та виконанні договорів концесії.

З метою систематизації податкового законодавства Верховна Рада України 2 грудня 2010 року прийняла Податковий кодекс, який став першим в Україні кодифікованим законодавчим актом, який буде направлений на комплексне регулювання питань, пов'язаних з оподаткуванням [4, с.37].

Основними новаціями Податкового кодексу, що стосуються інвестиційної діяльності, є:

– стимулювання переходу України на інноваційну модель розвитку, зокрема шляхом поетапного зниження ставки податку на прибуток з 25 до 16 відсотків (2011 р. - 23 відсотки, 2012 р. – 21 відсотків, 2013 р. – 19 відсотків, 2014 р. – 16 відсотків);

– тимчасове (до 1 січня 2020 року) звільнення від оподаткування прибутку виробників біопалива на виробництво електричної та теплової енергії, а також прибутку підприємств з видобування та використання газу (метану) вугільних родовищ;

– строком на 10 років з 1 січня 2011 року звільняється від оподаткування прибуток, отриманий від надання готельних послуг у готелях категорій «п'ять зірок», «чотири зірки» та «три зірки», у тому числі новозбудованих чи реконструйованих, або в яких проведено капітальний ремонт чи реставрація існуючих будівель і споруд, а також підприємств галузей легкої промисловості (крім підприємств, які виробляють продукцію на давальницькій сировині), прибуток від продажу електричної енергії, виробленої з відновлювальних джерел енергії, прибуток підприємств суднобудівної та літакобудівної промисловості;

– розширена класифікація основних засобів у податковому обліку, передбачено 16 груп основних фондів замість 4 груп у діючому законодавстві;

– врегульовано питання оподаткування операцій з фінансового лізингу, що дозволить надати нових стимулів цій формі інвестування;

– запроваджується оподаткування за ставкою 5 % доходів на вклади (депозити), процентного або дисконтного доходу за іменним ощадним (депозитним) сертифікатом, процент на вклад (депозит) члена кредитної спілки у кредитній спілці, доходи у вигляді дивідендів та деякі інші доходи, пов'язані з інвестиційною діяльністю;

– створюються передумови інвестиційної привабливості країни шляхом зменшення ставки податку на додану вартість до 17 відсотків;

– запровадження «автоматичного» відшкодування податку на додану вартість сумлінним платникам податків та Єдиного реєстру податкових накладних та впроваджено відповідальність держави за несвоєчасне відшкодування податку на додану вартість таким платникам [6, с.48].

Питання сприяння інвестиціям знайшли своє відображення у Програмі економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава». Зокрема, в рамках програми реформ здійснюються конкретні заходи з покращення бізнес-клімату, а саме: удосконалення дозвільної системи, ліцензування, адміністративних послуг, започаткування та ліквідації бізнесу, державного нагляду та контролю, технічного регулювання, формування митних процедур.

Висновки: Отже, можна зробити висновок, що обсяги надходжень прямих іноземних інвестицій в Україну з ЄС спрямовані переважно ті галузі економіки, де можна швидко отримати прибуток (наприклад, у фінансову діяльність), в той час як інвестування пріоритетних галузей економіки України, націлене на довгострокове зростання, є недостатнім. Крім того, під час аналізу інвестиційного ринку України були виявлені також такі проблемні аспекти, як існування схильності до інвестування в офшорні зони, низька диференціація іноземних інвесторів за країнами-донорами та різкий дисбаланс в регіональній структурі надходжень ПІІ в економіку України.

Разом з тим, на сьогодні Європейський Союз є одним з найбільших іноземних інвесторів України. Але незважаючи на те, що Україна нагально потребує іноземних інвестицій, для них існують серйозні перешкоди, включаючи нестабільне та непередбачуване законодавство, відсутність незалежної судової влади (зловживання судів), корпоративне рейдерство, переслідування з боку податкових органів, недоліки в імплементації законів, затримки і непрозорість у поверненні ПДВ, корупція та низький рівень захисту прав власності.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Відносини між Україною та Європейським Союзом на сучасному етапі: загальний огляд: Верховна Рада України Комітет з питань європейської інтеграції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://comeuroint.rada.gov.ua/komevrouint/control/uk/publish/article.jsessionid?art_id=47138&cat_id=47123.

2. Копійка В.В. Європейський Союз: історія і засади функціонування : навч. посіб. / В. В. Копійка, Т. І. Шинкаренко; за ред. акад. НАН України, Надзв. і Повнов. Посла України Л. В. Губерського. – К.: Знання, 2012. – 760 с.

3. Країни Євросоюзу та Україна: Навчальний посібник-довідник / Упоряди. Я. Бухней; За ред. О. Крисюка.- Тернопіль: Астон, 2008. – 208 с.

4. Новий курс: реформи в Україні. 2010-2015. Національна доповідь / В.М. Гейц, А.І. Даниленко, М.Г. Жулинський, Ю.А. Левенець, Е.М. Лібанова, О.С. Онищенко; за заг. ред. В.М. Гейця. – К.: НВЦ НБУВ, 2010. 232 с.

5. Стратегічне партнерство в контексті європейської інтеграції // Політика і час. – 2009. - № 8. – С. 3 – 12.

6. Щербата Н.З. Зовнішньоекономічна політика Європейського Союзу в зонах вільної торгівлі : монографія / Н. З. Щербата ; Волин. нац. ун-т ім. Л. Українки. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Л. Українки, 2011. – 199 с.

7. <http://www.eba.com.ua/> – офіційний сайт Європейської Бізнес Асоціації в Україні.

8. http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm – офіційний сайт Представництва ЄС в Україні.

9. <http://me.kmu.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

10. <http://ukrstat.gov.ua/> – офіційний сайт Державної служби статистики України.

Побоченко Л. Н., Бондаренко А. В. Инвестиционное сотрудничество Украины с Европейским Союзом / Институт международных отношений Национального авиационного университета.

В статье исследованы особенности инвестиционного сотрудничества Украины со странами Европейского Союза в контексте мировых интеграционных процессов. Проанализированы объемы, структура и динамика инвестиционных потоков между Украиной и Европейским Союзом и предложены пути повышения защиты иностранных инвестиций в Украине для иностранных инвесторов с ЕС.

Ключевые слова: *прямые иностранные инвестиции, инвестор, защита иностранных инвестиций, отраслевая структура ПИИ, инвестиционное сотрудничество, инвестиционный климат.*

Pobochenko L., Bondarenko A. Investment cooperation between Ukraine and the European Union / Kiev National Aviation University/Institute of International Relations.

In this paper the features of investment cooperation between Ukraine and the countries of the European Union in the context of global integration. Analyzed volume, structure, dynamics and investment flows between Ukraine and the European Union and proposed ways to improve the protection of foreign investments in Ukraine for foreign investors with the EU.

Ensuring a favorable investment climate for the development of bilateral economic relations between Ukraine and the European Union is a matter of strategic importance to the realization of which depends on the dynamics of economic cooperation between the countries. A real improvement of the investment climate in Ukraine - one of the main expectations of business from the signing and enforcement authority of the Association Agreement with the European Union.

Today the European Union is one of the largest foreign investors in Ukraine. Despite the fact that Ukraine needs foreign investment, they are serious obstacles, including unstable and unpredictable legislation, the lack of an independent judiciary (the courts abuse), corporate raiding, harassment by the tax authorities, deficiencies in the implementation of laws, delays and lack of transparency in VAT compensation, corruption, and poor protection of property rights.

Both parties agree that should make greater efforts to improve the situation, and therefore decided to create a dialogue on the business climate, which was launched at the EU- Ukraine Summit, 25 February 2013.

Today in Ukraine created a developed legal framework for investment. The legislation of Ukraine provides the necessary guarantees for business investors.

On the territory of Ukraine to foreign investors national treatment is applied investment, the level playing field with domestic investors. Foreign investments in Ukraine are not subject to nationalization.

Volume of direct foreign investments in Ukraine with the EU aimed mainly those industries where quick profits (eg, financial performance), while investment priority industries Ukraine, aimed at long-term growth is not sufficient. In addition, the analysis of the investment market in Ukraine have been identified as problematic aspects such as the existence of the propensity to invest in offshore, low differentiation foreign investors from donor countries and a sharp imbalance in the regional structure of FDI in Ukraine.

However, today the European Union is one of the largest foreign investors in Ukraine. But despite the fact that Ukraine needs foreign investment, they are serious obstacles, including unstable and unpredictable legislation, the lack of an independent judiciary (the courts abuse), corporate raiding, harassment by the tax authorities, deficiencies in the implementation of laws, delays and lack of transparency the return of VAT, corruption, and poor protection of property rights.

Keywords: *foreign direct investment, the investor, the protection of foreign investment, the sectoral structure of FDI, investment cooperation, the investment climate.*